

Máretarjnyok és arjnyossáigok

Hozzájadt: Flamenco
2006. szeptember 13. Szerda 22:33

Gondolatok alul - és tulmretezsekről, és az azokból adodo hibákról a modellezésben és az építéldobozokról

A máretarjny minden modellezésnek egy ismert fogalom. Elnézést - ennek ellenére néhőny alapfogalom : A Kicsinyít
Pl. 1:50 - a modell 50-szer kisebb az eredeténél - $1 \text{ m} = 2 \text{ cm}$

Nagyítás: Pl. 100:1 - modellezésben nem használjt, fleg tórkópeknél - $100 \text{ m} = 1 \text{ cm}$

A máretarjnyok szabványosítva vannak, mert ha mindenki tetséleges MA-t használja, az nagyon megneheztené a dolgot !

A (Hajo)-modellezésben használjtatos MA-k:

- 1:10 - muzeumi modellek kis hajokról
- 1:25
- 1:50 - a tórtónelmi hajok idejlis MA-a, a modell nem nagyobb 2 m-nél, a részleteket és szobrokat győnyőre lehet dolgozni. Angol v. 1:48
- 1:75 - Tórelmetlenebbeknek és kezdőknek
- 1:100 - sok kis résztet nehéz ábrázolni, fleg 19. szd.-i nagyvitorlások (klipper) MA-a Angol v. 1:96
- 1:150 és 1:200 - fleg 200-300 m hosszú modern hadi és teherhajók. E flegjt mjr nem igazán lehet komoly modelt építeni. Sajnos az építéldobozok győrtói és forgalmazói (zletpolitikai okokból) nem tartják magukat ehhez a nemzetközi szabványhoz. Mindenféle fantáziamáretarjnyokat használjnak, mint pl: 1:62, 1:42, 1:127 stb. Egyedi , otthonra készáit darabokról ez nem nagy probléma. De muzeumokról, győjteményekről, versenyekről mjr korproblémát jelent. Itt szeretnék a máag. kittekről pjr sort á-rni. 20-25 éve MO-n meg voltunk rálve - az alig-alig kapható , karácsony előtt a hobbyboltban - kittekről. Magam is vagy 10-12-t építettem, sokat szegőlykállel (Liektau ellájtott batiszt vitorlával tuningolva. (Kép: Revenge1 - Airfix máag.modell , építettem 1982) Habjr 5-6 évvel ezelőtt a NAVIGA is felvette a kitteket és a papírhajókat egy-egy új osztályba, ennek ellenére én nem tartom ezt igazi hajomodellezésnek. A Kévsbb és ismert fogalom az anyagmáretarjny. (Magyar kényvben legalábbis nem találkoztam vele.) Mit is jelent ez ? Ha egy hajo minden máretét pl 1:50-ben lekicsinyíték, akkor elvileg le kell a fjt és a vitorlavásznat is kicsinyíteni ! Tremészetesen amennyire ez lehetséges. A legfbb régi hajo tőlygéből készáit, am meg lehet sen kemény, durva, nagysejték, spréd és kőnyen szájkásodo fa. Nagy hiba a modellt is tőlygéből készíteni - eltekintve a feldolgoás nehézségeit - mondván, hogy az eredeti is ebből készáit ! Senkinek nem jut eszébe egy 10 cm átmárájú kőtelet a modellre szerelni, vagy cukorspárgát használni! A megoldás : olyan fjt választani, aminek a sejt szerkezete kb. megfelel a kicsinyítésnek ! Ezek : Kőrté, dí, jívör, puszpáng, rosza, stb. és ezek furnirjai. A vitorlák nagyon finom batisztból lehet készíteni. Mivel a varratokról nem tudunk 0,5 mm-eseket készíteni, itt szabad egy kicsit csalni. 2-3 mm-es varrathossz ezórt megengedhet. A vas alkatrészeket rőzből készíjték, itt is ágyelve a máretarjnyra. Tessék itt is mindig szájmolni ! Pl. Az ágyunyilások zsanőrajai ritkán voltak vastagabbak 1 cm-nél, ez 1:50-ben 0,2 mm ! A rőz alkatrészeket vegyileg kell feketíteni, pl. kőnmájjal - a festés túl dur

Trevrajzok, modellek és alkatrészek márethásógnék ellenőrzésóre a legegyszerűbb módszer egy megfelelő emberkét (figurát) készíteni, venni, vagy akjr csak kemőny papírból kivájtva. Ezt az emberkét vőgigfuttatva a rajzra vagy egy alkatrészmellő állítva, egyfő kiderőinek a csalafintásáigok. Egy átlagos ember (100 évvel ezelőtt kisebbek voltak) 1,60-1,75 m. 1:50-ben tehát 32-35 mm !

Á (Pumpa tul nagy , Csőrlő tul kicsi) Nagyon sok probléma adódik az alul - ill. turmretezésbő. Fleg építéldobozokról, mert a cőgek igyekeznek szabványosítani , azaz ugyanazokat az alkatrészeket lehet fleg minnél tőbb modellnél felhasználni. Az egyik legreménytelenebb a fedőzeti rés ! (Grőting) A résök kockázata soha nem 5-7 cm- nél nagyobb, nehogy a cipő, mezitlábak beleakadjanak ! 1:50-ben tehát max. 1-1,5 mm ! Sok doboz 2-3 sőt 4 mm-est szájlit. (Megj.: a résök lőcei soha nem voltak főrszfogszerően egymásba akasztva. Csak az also keresztlőcek voltak főrszfogszerőek, a felső hosszúcek csak sima lőcekből voltak beillesztve. (Kép : Grőting 2 - XIV. Lajos királyi csonakja, a hájtsó galéria alulnézete, original 1:1, Musée de la Marine, Paris)

Ugyanilyen fsszevisszasáig uralkodik az ágyuknál, a csőrlőknél, a horgonyokról, a lőpcsőknél, stb. Kőtlőzet - építéldoboz modellek álltalában 2 , ritkábban 3 kőtlővastagságot tartalmaznak, sokszor tul keveset, és csak vilájos árnyalatban. Az igazi hajokról 30-40 kőtlővastagsáig volt fellelhet, a legvastagabb (főrbőctarcs -Hauptstag) 10-30 cm!, a legvőkonyabbak kb. 1,5 cm. Ezt a modellen lehetetlen megvalósítani. De egy 1:50 modellnél legalább 10-12 vastagságot be lehet tartani. Az állótlőzet sőtőtbarna - sohasem fekete ! - a futótlőzet natur - sohasem fehő !

utobbi időkben egy furcsa divat jött divatba. Ahol is egyesek a csarnakokat szőnyegből, a háigoszólakat világosból készítenek. Totál hamis! A blokkok és macskafejek méretei is sokfélék voltak. Pl. egy 3/4 tege soros legnagyobb blokkja fűzőröccéjének blokkja kb. 100x80x50 cm! A színük ker. hajókra általában natur (azaz a szőnyeg és a barna árnyalatai), hadihajókra sokszor festett, pl. fekete vagy piros. (Tudok tölgybélzeteket készíteni!) Sok modellnél az áröccék és a vitorlarudak is vagy túl vastagok, vagy túl vékonyak. Itt is a tölgybélzetek segítenek. Sokszor azonban csak a saját kutatás segít, készítenek ha valaki egy speciális modellt akar építeni. Minden múzeum rendelkezik egy hatalmas könyv - és készítményekkel. Ák szívesen is segítenek, nem drágán, természetesen az ún. saját készítéseket általában meg kell tartani majd minden múzeumban van egy ún. barátságos, akik talán még jobban) A legtöbb múzeumban vannak német és angolul beszélő és író-olvasó munkatársak.

Végezetül néhány láb mértéke:

- Angol - 1 foot = 305 mm = 12 inch. 1 inch = 25,4 mm
- Amsterdamer Fuß = 283,1 mm = 11 Duimen, 1 Duimen = 25,7 mm
- Antwerpner Fuß = 286,8 mm = 11 Duimen, 1 Duimen = 26,1 mm
- Dänischer Fuß = 313,9 mm = 12 Zoll, 1 Zoll = 26,1 mm
- Französischer Fuß = 324,8 mm = 12 Zoll, 1 Zoll = 27 mm
- Lüneburger Fuß = 287,6 mm = 12 Zoll, 1 Zoll = 23,9 mm
- Preußischer Fuß = 313,8 mm = 12 Zoll, 1 Zoll = 26,1 mm
- Rheinischer Fuß = 313,9 mm = 12 Zoll, 1 Zoll = 26,2 mm
- Russischer Fuß = 308,0 mm = 12 Zoll, 1 Zoll = 25,6 mm
- Schwedischer Fuß = 296 mm = 12 Zoll, 1 Zoll = 24,6 mm
- Venezianischer Fuß = 348 mm = 12 Zoll, 1 Zoll = 29 mm

Ædv - Flamenco